

Mati.

ZGODOVINSKA POVEST.

Po Bolandenu priredil K.

(Dalje.)

“Da, to bi se moglo tudi zgoditi”, odgovori pater Janez. “Dobro, naredimo tako! Kajtimar in deset vojakov naj gre takoj proti Bistri. Tam naj od daleč gledajo, kaj se godi. Stražijo naj obe poti iz Bistre, da bi žid ne ušel. Ako pa vidijo, da gredo vojaki skupaj z židom in Bronislavo proti Igu, naj hitijo črez hrib skozi Prijezerje dalje proti Jezeru in naj dajo na hribu Sv. Ane znamenje, kdaj se bode cel sprevod bližal. Pri kapelici, Kajtimar, priveži na velik drog belo zastavo in s to zastavo mahaj proti Igu. Mi bomo pazili na to znamenje. Ako bi se pa Wikbert ne vrnil danes, tedaj stražite samo pot iz Bistre proti Vrhniku, po kateri bi utegnil žid peljati Bronislavo proti Trstu.

To je edina pot, po kateri more iti. Deset vojakov bode dovolj, da mu iztrgate ubogo revico.”

“Dobro. Storimo tako!” pravi patron Kogoj, “in Bog naj bode z nami. Vse drugo se pomenimo med potjo.”

Ni preteklo še deset minut, ko sta oddirjali dve kardeli iz Kogojeve graščine. Večja, pod vodstvom patrona, Kogoja je zavila na rimski cesti proti Ljubljani, druga manjša pod vodstvom Kajtimara pa proti Bistri.

“Prav kakor je sklepal pater Janez,” pošepnil je Kajtimar vojakom, ko so prišli blizu Bistre in so izza gostega grmovja opazovali, kaj se godi okrog samostana. Ko je Kajtimar videl, da ni poseb-

ne nevarnosti, velel je stopiti s konja in šel je s petimi vojaki po strmi goščavi za samostanom prav pred samostan. Ko je videl, da so vojaki že precej pijani in je vedel, da ga nihče izmed vojakov ne pozna, upal si je celo prav med vojake na dvorišče. Vojaki so bili sami Nemci. Govorili so samo nemško. Ker se je v šoli naučil nemščine, govoril je z njimi in nihče ni mogel sumiti, kdo je. Skušal je priti tudi v samostan, da bi izvedel, kje je Bronislava. Toda na dvorišče je prišel, dalje si pa ni upal, ker je videl več vojakov pri vratih, kateri so ga preje videli s Kogojem. Vendar posrečilo se mu je priti prav tik okna obednice. Čul je krik in vik gostov. Razločno je čul kričanje na pol pijanega Wikberta, ki je zbijal neslane šale zlasti z židom. Čul ga je tudi omenjati Bronislavo. Da, prav kar jo je nagovoril in ji ponujal piti.

"Aha, v obednici je! Videti jo moram!" si je mislil.

Šel je po dvorišču in poiskal stol, katerega je privlekel k oknu in stopil nanj. Aha, tu je! Videl jo je, kako je sedela v kotu sama. Ravno ji je prinesel Wikbert čašo vina, da bi pila. Ni ga hotela. Videl je, kako ga je proč od sebe pahnila, ko je hotel biti usiljiv in si potem začela solze brisati.

Tudi njemu so se vlile solze.

"Da je le še tukaj", si je mislil in šel nazaj ven iz dvorišča. Govoril je tudi z več samostanskimi hlapci, ki so mu pravili, kaj se godi po samostanu.

Med tem časom se je zdanilo popolnoma. Nevarno je postalo, da bi ga morda kdo vendar ne spoznal. Vstavil se je pri zadnjem ognju zunaj samostanskih vrat in čakal.

Moralo je biti že nekako osem zjutraj, ko pride poveljnik in da ukaz, da naj se vojaki pripravijo za odhod.

"Kam bomo pa šli?" vpraša Kajtimar poveljnika, ne da bi pomislil, v koliko nevarnost se je s tem podal.

Poveljnik ga pogleda, toda videlo se mu

je, da močno vino ni ostalo brez vpljiva na njegove možgane.

"Osle vpraša, kam bomo šli? Razumen vojak ve, da nikakor drugam, kakor nazaj na Ig. Opravili smo, kar smo hoteli. Bistra je last Izanskega grofa. Škoda le, da je grof izpustil menihe. Lepo zabavo nam je preprečil. Hahaha!" Zakrohotal se je divje in odšel.

Kajtimar je videl, da je sedaj treba paziti samo na to, kam bode šel žid z Bronislavo. Postavil je za to svojega vojaka na stražo, sam pa je hitel nazaj v skrivališče. Ker je vedel za skrivno pot, po kateri se je prišlo po strani lahko s konji na drugo stran, na Borovniško stran samostana, šel je s konji in vojaki na drugo stran, da bi tako mogel, kakor hitro mogoče na hrib Sv. Ane, da da Kogojevi posadki dogovorjeno znamenje. Celu dopoldne je čakal, predno je bilo na pol pijano vojaštvo odpravljeno na pot. Ko je pa videl, da gre tudi žid Braun na Ig in videl težke vozove zabojev v sprevodu, s katerimi se bode sprevod mogel le počasi pomikati proti domu, šinila mu je v glavo nova misel.

Vojaki se čutijo popolnoma varne, to je takoj opazil. O kakem morebitnem napadu se jim niti ne sanja. Zato so orožje odložili iz rok. Tudi vinjenost se jim je še prav jasno kazala. Tako vojsko bode samo deset Kogojevih vojakov lahko popolnoma uničilo. Zato Kogoj ne potrebuje ne Kajtimara, ne vojakov, katere ima pri sebi. Pač pa lahko nekaj drugega stori med tem časom v Bistri — požene Wikbertovo stražo iz samostana in jo nažene nazaj proti Igu. Malo navaren je ta načrt, vendar hrabri mladenič na to ni mislil. Vojakom velja ostati skriti v goščavi, sam pa zdrinja proti Borovnici. Tu je imel zanesljivega prijatelja med kmeti, ki je bil izvrsten jezdec. K temu gre. Povedal mu je o celém načrtu in ga naprosil, da je hitel mesto njega k sv. Ani, da da Kogoju dogovorjeno znamenje, da je Wikbert s svojimi vojaki na poti proti domu. Od tod naj pa hiti

oprezno h Kogoju in naj mu sporoči o načrtu Kajtimarovim, da naj toraj hiti v Bistvo, ko bode enkrat tam izvršil svojo nalogo.

Kmet je res oddirjal na eno stran, Kajtimar pa nazaj proti Bistvi. Ravno se je zopet skrnil v goščavo ob poti, ko se začne spreved pomikati mirno proti Igu.

Le počasi se je pomikal Wikbertov spreved iz Bistre proti Igu. Težki vozovi z zaboji blaga, katerega je pokradel žid Braun ben Abba iz Bištriške cerkve, so mogli le počasi naprej. Zlasti po klanjih čez Prijezerje so šli jako počasi. Bilo je že precej blizu pete ure popoldne, ko so šli mimo Jezera in zavili proti Igu.

Pot je vodila prav ob robu krimskega pogorja. Na eni strani ceste je bil strm, gosto poraščen gozd, na drugi je bilo močvirje, ki v onem času še ni bilo osušeno, kakor je dandanes. Voda je pokrivala celo ljubljansko barje, tako, da se je lahko vozilo po njem s čolnom.

Nekako pol milje od Jezera je bil breg na eni strani posebno strm, na drugi strani je bila pa posebno globoka voda.

Ta kraj si je patron Kogoj zbral za napad. Poskril je svoje vojaštvo v grmovje ob cesti in tam so čakali prihoda Wikbertove čete, kajti nekako opoldne je bilo, ko so počasi jezdili iz Iga proti Jezeru in so opazili na gori v. Ane nekoga mahati z belo zastavo v znamenje, da že gredo.

Wikbert se je že malo streznil. Sveži zrak mu je razpodil vinske duhove. V enomer je tiščal v Bronislavo in jo izpraševal sto in sto vprašanj. Bronislavi se je pohotni človek gnjusil, zato mu ni ali nič odgovorila, ali pa samo kratko. Ukazal je počasi voziti, da je tako zaostal precej daleč za svojimi vojniki.

Ravno je prišel na Jezero, ko se mu zazdi, da je začul človeški krik. Veli vstaviti in poslušati. Da, razločno čuje divje kričanje! Kaj bi to pomenilo? Prestrašil se je. Šinila mu je v glavo misel: "Kaj če nas je napadel Kogoj?"

Hitro skoči iz voza in hiti proti male-

mu hribčku, na katerem stoji sedaj cerkvica Sv. Lovrenca, da bi tako mogel videti, kaj je.

Toda ni še naredil deset korakov, ko začuje konjska kopita. Več jezdecov hiti v največjem diru po cesti iz Iga ravno proti njemu.

Prebledel je. Hitro steče nazaj na voz in zagrabi meč. V tem so bili pa že trije jezdec pri njemu. Eden je bil ves krvav po licu. Takoj za njimi pa prikrichi — žid Braun na svojem konju.

"Vav! Vav! Strašno! Vav! Vav! Vse moje premoženje je šlo! Strašno!" držal se je za glavo in kričal, kakor bi ga kdo iz kože deval. Pri tem pa delal tako smešno žalosten obraz, da se grof ni mogel zdržati smeha. Zakrohotal se mu je!

"In sedaj se mi še izanski grof smeje? Strašno! Strašno! Bežimo! Roparji! Že gredo!" in pognal je svojega konja, ne po cesti temveč je zavil proti vasi, da bi se skrnil v grmovje.

"Napadeni smo bili," pravi hitro jeden izmed vojakov. Nad tristo vojakov je moralo biti. Vendar, gospod grof, bežimo! Skrijmo se! Za nami gredo! Čujte!"

Res se je čulo veliko konjski kopit.

Toda z vozom se ne more bežati. Kaj sedaj?

Pade mu v glavo dobra misel. Hitro odpreže oba konja, ki sta peljala kočijo in na enega posadi Bronislavo, na drugega skoči sam in zdirja za židom proti gozdu. Vojakom veli bežati nazaj po cesti, kjer se naj skušajo skriti, kjer koli morejo.

Komaj so odšli, pridirja zopet nekaj vojakov, ki so bežali.

Za vasjo našel je Wikbert žida, ki je izza gostega grmovja gledal na cesto. Skrnil je tudi on svoja dva konja v grmovje in se skrnil za grmovje k židu.

Bronislava se je tresla strahu. Prestrašena je bitko jokala.

"Ne boj se! Branil te bodem jaz!" tolažil jo je grof.

(Dalje prih.)

SREČALA STA SE.

V.

RED izložbenim oknom velike trgovine v mestu M. je stala priprosto, toda lepo oblečena deklica. Z velikim zanimanjem je ogledovala izloženo blago. Vkljub temu, da je bila navidez zelo zatopljena v ocenjevanje ročnih del, je opazila takoj, da jo na drugi strani okna gleda nek mlad možki, ki ni kar nič obrnil pogleda od nje.

Toda trenutek pozneje je že stal tujec tik poleg nje in jo glasno nagovoril. Deklica se je prestrašila njegovega glasu, ki je priliznjeno zvenel iz njegovih ust:

"Ali mi dovolite, da vam kaj kupim, gospica?"

Ozrla se je in pred njo je stal elegantno oblečen dijak visoke šole. Njegov obraz je bil sicer lep, postava impozantna, toda kdor pozna ljudi, bi na njem takoj opazil sledove nebrzdanih strasti.

Deklica je zarudela do ušes, kakor bi razumela strupen namen nepoznanega lepega mladeniča. Toda le za trenutek. Takoj se je osrčila in z naivnim nasmehljajem preproste kmetske deklice je odgovorila:

"Oh, kako sem hvaležna, če storite kako dobroto ubogemu dekletu!" Pri zadnjih besedah se je nehote vgriznila v ustnice, kajti opazila je, kako jo mladeč hrepeneče opazuje.

Naglo je stopila v trgovino in on ji je sledil. Nakupila je zase nekaj malenkosti in plačala. Hotela je oditi. Mlavec ji je zastopil pot. "Gospica, izberite več! Nič se vam ni bati radi plačila —."

Za trenutek je pomislila. Stopila je nazaj in nakupila je velik zavoj raznih koristnih in potrebnih stvari. Iz tega kar je izbrala, je sklepal mladi mož, da mora imeti ta naivna kmetska deklica cel broj malih bratcev in sestic. Račun ni bil majhen; tako, da se je navidezni dobrotnik kar začudil. Plačal pa je z vso eleganco kot kavalir. Toda veseli in srečni obraz neznanе deklice ga je potolažil in je kakor bolnik, želeč zdravja in odškodnine zato, povžil ta precej grenak prašek v obliki velikega računa, ki mu je izpraznil žep.

Stopila sta na cesto. Dvorljivo se je takoj polastil velikih zavojev. Njegov predlog, da bi zavoje odnesel postrežek na njen dom, je energično odklonila. Zato mu ni kazalo drugega, kakor ubogati. — Tudi njegov nasvet, da bi skupaj šla v kavarno na okrepčilo, je odločno zavrnila.

"Po mojem bi bilo", je koketno namignila deklica, "da me spremite izven mesta, kajti že tako ali tako moram iti po tej poti."

"Z veseljem in drage volje vas bom spremlil!" je odvrnil. Zelo ljubo mu je bilo, da se je tako namerilo, kajti bal se je že,

da bi ga kje v kavarni ne dobili njegovi prijatelji. To bi bila zanj velika sramota, da občuje s tako priprostim kmetskim dekletom.

Počasi sta korakala po ulicah lepega mesta. Gospodič je na videz potrpežljivo nosil velik zavoj. Tisočkrat pa je že sam pri sebi preklinjal težko breme, katero je nosil, toda vstrajal je. V celem svojem življenju še ni tako težko nosil. Sicer je navzočnost krasne deklice, katero je spremljal, nekoliko lajšala njegovo težkočo, toda ni si bil na jasnem — če je ona res še cel otrok — ali je pa velika zapeljivka.

Že pri prvih njegovih laskavih besedah je bil primoran izpremeniti tek svojega govorjenja.

Nobeden, tudi najstrožji sodnik bi ne imel njenih odgovorov pravico grajati. Za mladeniča so pa bili njeni odgovori zelo zanimivi — in spremljal jo je.

Pred vrati velike hiše je deklica obstala. Z dražestno kretnjo je vzela nje-mu zavoj iz rok.

“Na cilju sva, gospod,” je smehljaje izpregovorila. “Prav lepo se vam zahvalim za trud in vašo dobroto v imenu častitih sester, posebno pa še sirot, katerim so te reči namenjene. Z Bogom! Dobre sestre, revni otročiči in tudi jaz — bomo molili za nekega mladeniča — ki hodi po napačnih potih — da bi prišel zopet na pravo pot.” Ni se še prav zavedel od začudenja, toda deklica je že izginila.

Tako je stal na cesti, kakor moker kužek.

“Vražja ženska!” je zamrmral. Ni vedel ali bi se jezil ali smejal. Kaj tacega se mu še ni pripetilo. Skoraj polovico denarja, katerega mu je pred kratkim poslal oče, je zapravil in to za nič — poleg tega se je bil pa še tako ponižal, da je nosil zavoje. Nikdar v življenju še ni tako težko delal. Jezil se je, da ni prej izpoznal, da je deklica izobražena in iz dobre hiše. Kako se bodo smejale na njegov račun njene prijateljice, katerim

bo pripovedovala o njegovi neumnosti. Potem pa še ta konec! Molila, je rekla, da bo za njega — in tudi sestre — za njega — prostomisleca — ha, ha, molile — kolika neumnost!

Toda — ko je jezno odhajal proti domu, stopala mu je vedno njena podoba pred oči in priznati si je moral, če tudi prisiljeno, da je ona vzor ženske časti, katero se mora častiti in spoštovati.

Kaj bi vse rad dal, samo, da bi ta čista deklica imela drugačne pojme o njem! — Prvič se je zavedel svoje malovrednosti in studilo se mu je lastno grdo življenje.

* * *

Ta čisto preprost in navaden dogodek je mlademu možu obrnil življenje popolnoma v drugo smer. Resne rjave oči deklice, v katerih je bilo videti nekaj skrivnostnega, jih ni mogel pozabiti, so ga večkrat pripeljale nazaj na pravo pot, če je bil v nevarnosti jo izgrešiti. — Tega seveda ni vedel, da je bila to moč molitve, ki se je dan za dnem v sirotišnici usmiljenih sester opravljala zanj.

Preteklo je več let. Iz lahkoživega mladca je postal resen in vesten mož. Njegov poklic, kot zdravnik je gotovo ne malo pomagal k temu; veliko več je pa pomagal oni dogodek, ki mu ni šel iz spomina. Kolikokrat ga je skušal pozabiti, toda zaman.

Kakor senca ga je zasledovala podoba mlade deklice in česar se je izpočetka bal — si je po letih silno želel. Toda vsa njegova poizvedovanja so bila zaman. Zdelo se mu je, da so mu jo vrata sirotišnice za vedno odtegnila njegovim očem. Vkljub temu je ostala ona njegov dobri duh, ki ga je povsod spremljal. Skoraj nevede je ta dobri duh vplival na vsa njegova dejanja in bila je neka nevidna moč, ki ga je silila k poštenemu življenju.

Sam sebi je moral večkrat priznati, da je spomin na deklico tista moč, ki ga je blažila in ta spomin na njo ga je pa tudi vedno zadrževal, da si ni ustanovil lastnega ognjišča vkljub temu, da se je

naveličal samskega življenja in je postal od leta do leta starejši.

* * *

Bil je mrzel jesenski dan. Še le pred eno uro je prišel ves premražen od nekega bolnika z dežele. In sedaj ga zopet kličejo v oddaljeni kraj mesta.

Prav slabe volje je sedel v svoji elegantni kočiji in zrl nekam otožno v oblačni večer. Lahno je začelo deževati. Od koles je brizgalo blato na vse strani. Prav grd in pust večer je bil. Še bolj pusto je pa bilo v duši mladega zdravnika. Nehote je mislil na svoje samotno stanovanje. Nikdar mu ne zadoni nasproti vesel pozdrav, ne sočutna beseda, kadar pride utrujen od bolnikov domov; vsak se briga le za se in svoje stvari. Sorodnikov pa ni imel. Edini, ki so ga ljubili — stariši, je spravil s svojim lahko-miseljnim življenjem v prerani grob. Sedaj pa, ko se je izpremenil in hrepeni po njih — mora biti tako sam.

Nje pa, ki bi mu kakor solnčni žarek razsvetljevala in sladila življenje — po kateri je tako hrepenel — tudi ni bilo. Morda je že tudi v večnosti? —

Voz se je ustavil. To ga je prebudilo iz zamišljenosti.

"Dolga ulica šte. 4." je zaklical kočijaz in skočil z voza in odprl vrata kočije.

"Toraj sva danes zopet enkrat pri siromakih," je dobrovoljno izpregovoril doktor.

Doktor je bil zelo usmiljenega srca do ubogih. Dasi je bil iskan in číslan pri vseh slojih, je vendar ravnótako z veseljem šel v kočó reveža, kakor v palačo bogatina.

Že je stal v slabo razsvetljeni veži in nato hitel po strmih stopnjicah navzgor. Potrkal je na ozka vratica v tretjem nadstropju, ki so se odprla. Snaga in red v sobi sta naredila na prišleca najboljši vtis. V snežnobeli postelji je ležala izmučena postava stare ženske. Mrzlično je gledala prišleca in poleg nje je — je stala — da, iz med tisočev bi jo lahko izpoznal — tako dolgo zaželjena deklica.

Kakor takrat ob izložbenim oknu, tako je tudi sedaj zarudela. Tudi ona ga je izpoznala.

Nihče ni mogel najti besed, da bi omenil o svidenju, dasi je obema sililo na jezik. Govorila sta le o bolnici.

Tako se je ponavljalo dan za dnem. Zdravnik se je na tihem veselil, da se ni motil od prvega srečanja z njo v svojem idealu in da ji je postavil v svojem srcu oltar.

Dan za dnem je bolj in bolj izpoznaval zlato dekletovo vrednost, ki se je zrcalila tem lepše, ko jo je kruta usoda vrgla iz udobnega življenja v revščino. Tu se je njen blag značaj še le pokazal v celi svoji pravi luči. Kakor se biser po brušenju lepše blesti, tako se je bilo tudi njeno bitje in žitje po trpljenju in nesrečah, ki so zadele njo in njeno bišo, še bolj ublažilo in polepšalo. Po nesrečnih kupčijah njenega očeta so izgubili vse svoje lepo premoženje. Oče je umrl in ostali sta sami z materjo. Trdo delo, s katerim je preživljala svojo bolno mater, ji je sicer zarísalo v njena lica poteze odločnosti — kar jo je delalo še lepšo in ljubeznivejšo.

Zadnji dan, ko je mati že ozdravela in ni potrebovala več njegove pomoči, je prosil za njeno roko.

"Že dolgo časa se midva poznavam," je rekel z globoko resnostjo. "Vi nimate vzroka, kakor jaz se onega najinega srečanja sramovati. Toda postal sem drugačen in da se je tako zgodilo, se imam največ vam zahvaliti. Od onega časa sem, ste mi bili kakor dober duh, ki me je vodil. Spomin na vas me je obvaroval marsikake blodnje. Ali hočete biti še naprej mi na strani — posebno — kot moja soproga?"

Molče ga je poslušala. Lahna rdečica je pokrila njen beli obraz. Kakor velik čudež — tako se ji je vse zdelo. Bog je uslišal njeno stanovitno prošnjo in to je slišala iz njegovih lastnih ust.

Rekel je sicer, da je to storil spomin na njo, toda ona je bolje vedela, da je le Gospod tisti, ki je iz lahkoživega brezverca

naredil pametnega človeka in dobrega vernega moža — kateri ji ponuja z vsem spoštovanjem svojo ljubezen.

Globoko v srce ginjena mu je ponudila obe roki. "Gotovo je božja volja tako in naj bo tudi moja. Tudi jaz vas nisem pozabila od onega dne in sem obljubo, katero sem izgovorila pred vrati sirotišnice tudi držala. Ne spomin na

me vas je varoval, temveč Bog, ki je ušlišal mojo slabo molitev. Njemu naj bo čast in hvala!"

"Da! Njemu gre čast!" je odgovoril. Ko bi pa bile vse deklice tako pobožne, pogumne in brihtne, kakor si ti, bi bilo bolje za mladeniče — in zakonov bi ne bilo toliko nesrečnih. Ne manjkalo bi blagoslova božjega."

Jugoslovanski odbor za četrto vojno posojilo v New Yorku.

Jugoslovanski odbor za četrto posojilo svobode, je razvil krepko in živahno agitacijo med Slovenci, Hrvati in Srbi našega okrožja. Vse seje odbora so jako povoljno obiskane in pri vseh se kaže veliko zanimanje za to delo. Ta odbor bo de poskrbel, da bode vsak New Yorški Slovenec imel svoj četrty "Bond". Dne 6. septembra popoldne bode veliko zborovanje vseh New Yorških Jugoslovanov v ta namen.

Vsa posamezna društva bodo razvila živahno agitacijo med svojimi člani, da se doseže kolikor mogoče velik uspeh.

Tako upamo, da se bomo pokazali vrednih zanimanja, katerega ima naša vlada za naš narod.

Dragi rojaki! Največja ura v zgodovini našega naroda bije. Sedaj smo na razpotju na poti k lepši bodočnosti osvobojenja ali na poti k — poginu. Naš narod doma v starem kraju se je dvignil in se odločil, in nevstrašno nastopil težko, nevarno in krvavo pot — do zlate svobode, do lepše bodočnosti. Milo se ozira na nas srečnih, ki smo o pravem času zbežali in našli tukaj v Ameriki materinski sprejem in se ogrevamo v prijetnih žarkih zlate svobode, proseč nas z obžalnimi očmi, krvavimi, ranjenimi prsi — pomoči, varstva. In naša vlada z velikim prijateljem Jugoslovanov, predsednikom Wilsonom na čelu, ponuja rešilno roko tem trpinom. Amerikanski orel je sočutno razprostrl svoja mogočna krila tudi na naš narod in ga hoče rešiti, osvo-

boditi. Rojaki, sedaj je čas dela! sedaj je čas žrtve! Sedaj na pomoč, na pomoč vsi!

To vojsko vodi Amerika za nas! Ne za se! Nesebični in vzvišeni so cilji, za katere je šla v ta strašni boj. "Svobodo malih narodov" — vsi morajo biti svobodni! Vsak narod ima od Boga pravico da je svoboden, da živi! In ako se komu krivica zgodi, na pomoč! Pomagajmo mu. To je vzvišeni namen, za katerega je šla Amerika v boj.

Da to doseže, naša država ne zahteva od nas, darov. Ne! Samo posojila! Še več! Tudi brezobrestnega posojila noče — kar bi bilo popolnoma pravično! Ponuja večje obresti, kakor jih banke dajo. Ali ni toraj naša dolžnost, da z radostnim in hvaležnim srcem vsi, vsi, prav vsi ponudimo vse svoje centke v ta namen.

Če imaš le še iskrico ljubezni do svoje lepe stare domovine, če imaš le še iskrico spoštovanja do zemlje, kjer počiva srce tvoje matere, tvojega očeta, če imaš le še iskrico narodne zavednosti, ali se ne boš ljubeznjivo obrnil k stricu Samu. "Stric Sam! Kaj? Posojila me prosiš?" Ne! Kri in življenje ti dam, če treba, ne samo posojila!"

Zato naročniki "Ave Maria!" Vsak izmed nas bomo kupili najmanj po en "liberty bond" kajne? Vsak "liberty bond" je en korak bližje k zmagi našega orožja in delovanje našega naroda doma v starem kraju, je kamen v podstavi za stavbo bodoče svobodne Jugoslavije!

Luteranizem in sedanja vojska.

K.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on September 23, 1918 as required by the act of October 6, 1917.

Kdor je zasledoval delovanje nekaterih protestantovskih in Luteranskih sekt zadnjih 6 let, ta je opazil, kako so že leta 1912 začeli zidati in pripravljati, da proslave 400 letni jubilej Lutra Martina. Velike priprave so se vršile zlasti v Nemčiji.

Zlasti so se pripravljali, da proslave ta jubilej z veliko agitacijo proti katoliški Cerkvi in za luteranizem.

V Avstriji se je nemštvo pripravljalo že več nego 25 let. Tam je Prusija zakričala med avstrijske Nemce "Los von Rom!" to je proč od Rima. Ni ji bilo zadoosti, da je ponemčevala Slovence. Zdelo se ji je, da je delo samo napol storjeno. Ako hoče te "nemčurje" narediti v prave Nemce pruskega kopita, mora jih odtrgati od katol. cerkve in jih poluteraniti, t. j. sprejeti morajo ne samo nemški jezik, temveč tudi nemško vero.

Da je Nemčija začela to strašno vojsko, bil je nje glavni motiv — priprava na Lutrov jubilej. Luteranski kajzer je hotel 400 letnico slaviti tudi kot svetovni zmagalec, ker le na ta način bi dal luteranizmu res pravi pomen in vpliv.

Luteranizem in prusianizem že itak gledata na katol. Cerkev kot nasprotnico prosvete in omike. Zato je luteranizem celega sveta hotel ob tem jubileju kazati na visoko stopinjo "nemške" — kulturne prosvete, nemškega vpliva in veljave in moči po celem svetu, kar vse bi se bilo pripisovalo kot zasluga in delo luteranizma.

Luteranizem celega sveta bi ponosno kazal na to državo, kako visoko se je

vspela v 400 letih, od kar jo je svetoskrunski virtenbeški pokvarjen menih Luter "osvobodil" "nizkih spon in vezi," "papistovstva" ji dal "svobodo vesti in vere" — jim dal "pravi evangelij" — "pravo vero" i. t. d.

Neki katol. duhovnik rodом Prus, ki je bil v začetku vojske zelo za Nemčijo, je večkrat dejal: "Kot Nemec sem proti sedanji vojski. Toda vendar priznati moram, da je samo božja previdnost poslala to vojsko. Kaj bi bil pruski protikatoliški fanatizem počel ob Lutrovom jubileju proti katoliški cerkvi? Kako bi jo sramotil! Kake ostudne gonje proti cerkvi bi se bile godile po različnih krajih?"

In to je res.

Tako pa je 400 letnica Lutrova našla nemštvo, tisto nemštvo, ki je rodilo Lutra in katero je Luter rodil — prezirano, zaničevano od celega sveta. Celi svet je v gorju in nesreči radi tega — Lutrovega nemštva. Celi svet dviga pesti proti temu Lutrovemu prusaštvu, kajti gorje, katero je povzročilo, je neizmerno.

Sedanja vojska je sad luteranizma. Ko se je začel, je povzročil 30 letno vojsko. Kadarkoli se je v zgodovini pojavil, povzročil je gorje in sedaj ob 400 letnici si je postavil krono — sramote in proklestva. Menihov napuh je rodil luteranizem, a napuhneni luteranizem je rodil napuhnjeno prusaštvo, in napuhnjeno prusaštvo je rodilo — neizmerno gorje za celi svet. Stara zgodba, ki se je začela z Luciferjem v nebesih predno je bil vstvarjen svet, se je ponovila.

ALI JE BOG?

Rev. V. Š.

(Dalje.)

Čudno, kaj ne, je to kar smo do sedaj zvedeli o osi; kako natančno ve, kaj potrebuje ličinka katere nikoli ne vidi, da si ohrani svoje mlado življenje. Ona pripravi svojemu zarodu dobro meseno jed, med tem, ko ona pije iz cvetlic nektar najsladkejšega medu. Osa natančno ve, koliko jedi je treba pripraviti, da se življenje njene družinice ohrani. Tudi vrsto živeža dobro pozna in se nikoli ne zmoti, da bi ji pripravila nekaj, kar bi je škodovalo. Pri vsem tem pa, kakor že preje rečeno, osa nikoli ne vidi svojih mladih. Kot jajca zazida jih z živežem vred v celico, tam ostanejo, dokler ne pridejo na svetli dan kot samostojne popolno razvite mlade ose.

Potem pa naj kdo reče, da to ni kaj čudnega!

Med osami so pa še druge, katere svoje mladiče krmijo. So, ki lovijo muhe katerim odlomijo peruti, da jim ne ubeže. Dalje odstranijo trdo luščino od života, kar pa je mehkega, to prežvečijo in razkosajo tako, da je stvar taka, kot godlja. To potem delijo ličinkam nekako tako, kot ptiči svojim mladičem.

Na čuden način preživi svoje ličinke osa, ki živi v pesku, katero so učenjaki krstili za "Ammophile". Ta osa je izbirčna. Za njene drage ličinke si izbere veliko, iz devet delov ali členov obstoječo gosenco. Gosenica pa ima, kot mačka, žilavo življenje. Vsak člen je kot klopčič živcev. Da bo gosenica omamljena, toda ne mrtva, je treba, da osa vsak klopčič na gotovem mestu zabode. Ni ga kirurga ali zdravnika, ki bi to operacijo tako go-

tovo in hitro opravil, kot osa, ki nikjer ni v šolo hodila. Od njenega naravnega nagona zavisi življenje nje potomstva. Le ene vrste gosenic bo nje zarod preživila. Gorje ji če bi se zmotila. Toda kaj se bati? Osa se ne zmoti.

Ali naj to imenujemo slučaj? Slučaj ne more biti, ker je ravnanje ose preveč pametno. Toda osa pameti nima! Torej mora biti neka moč, ki vsa dejanja uravnava.

Nič manj občudovanja vredno je življenje ose grobarice ali "Pompilus" imenovane, katera si izbere svojemu zarodu za živež 10 krat večjega pajka kakor je pa sama, "Segestria perfida." Pajk je le sam na sebi, če tudi majhen, ostudna žival, kaj še le, če je velik. Ta naš znanec "Segestria perfida" je dosti močan, da bi umoril miš ali vrabca, kaj še le oso. Toda skušnja nas uči, da često zvit in nagel paglavec podere največjega hrusta. Osa dobro ve, da z njeno šibko močjo ne more nič proti temu pajku. Zato rabi prav umetno taktiko. Pajk sedi v svoji mreži in preži na plen. Noge ima razprostrte tako, da more nekoliko ven iz zatišja. Če bi se osa zapletla v mrežo, gorje ji. Toda ona se varuje, dobro vedoč za nevarnost. Leta okoli in okoli, ter čaka prilike. Pajk seveda hoče vedeti, kaj vendar brenči okoli njegovih ušes, pa se ne vlovi v nastavljeno mrežo. Premakne se nekoliko ven iz luknjice. In glej ga spaka! Na enkrat ga nekaj zagradi za sprednjo nogo, ga potegne ven, ven čez rob mreže. Tu se hoče vstrahu oprijeti tega, kar ga drži, toda, joj, ravno v tem trenutku ga osa

izpusti, da telebne na tla. Od padca pretresen se pajk nima časa zmisliti, kaj se mu je zgodilo, ker že mu sedi osa na prsih ter mu zasadi ostro želo globoko v telo, v klopčič živcev, da takoj popolnoma otrpne. Težave ima osa predno ga spravi v gnjezdo, toda ona se tega ne ustraši, samo da ima njena ličinka kaj jesti:

Kajne, da je to pametna živalica. Dela modro in previdno. Toda od kod ima to modrost? Je sama modra? Ne! Neumna žival je. Toda s kake vrste previdnostjo in razsodnostjo ona dela? Od kod to? Vsaka osa te vrste ravna enako, se poslužuje ene in iste prekanjenosti. To ji je že prirojeno. Vzrok tega navideznega pametnega ravnanja moramo iskati izven ose, ne pa v njej. Bog, vir življenja, dal ji je tudi pripomoček da si to življenje tudi more ohraniti.

Ravno tako modro, kot stare ose, ravna jo tudi mlade ličinke. Lep vzgled imamo pri osi "mečevki."

Ona zaleže jajce na gotovo mesto telesa omamljene gosenice, in kakor hitro se ličinka zleže, začne takoj jesti gosenico, ki je 700 krat večja od nje. ona pa ne hlasta okoli sebe, sedaj tu, sedaj tam. Ne! Ampak je počasi in previdno, tako, da gosenica ostane živa do zadnjega. Kdor bi mislil, da ličinka to dela premišljeno, mo-

ra tudi priznati, da je v "anatomiji" gosenice ona podučena kot največji učerjak na svetu. Vendar to ni njena razsodnost. To je samo naravni nagon, katerega ji je dal **On**, ki je pokazal stari osi mesto, kam zabosti želo, da gosenica ne pogine, pač pa otrpne, in je ličinki naznačil kako in kje naj žre, da bo gosenica ostala živa.

V jasen dokaz tega je sledeče: Če vzamemo ličinko, potem ko se je že v gosenico zajedla, ven, in jo položimo zopet nazaj v zajedlo, ne bo več našla mesta in bo poginila. Na vsak način bi morala nadaljevati ravno tam kjer je prenehala in ne sme niti za las mesta zgrešiti. Tega pa ne more, ker nima razsodnosti nimia razuma.

Kje naj iščemo toraj razlage vsej tej modrosti? V živali sami? Kdo si upa trditi, da ima žival razum, da dela razumno, ker ji njen razum tako velewa? —

Samo na en način je najti vir tega razuma v ravnanju nerazumnih živali — ako priznamo Boga Stvarnika.

Živali delajo modro, toda delajo kakor stroj. Kako lepe in umetne reči se izdeljujejo s strojem! Pa je stroj moder, da jih modro izdeljuje? Kdo more trditi! Nujno mora nasprotno vsak razum sklepati — moder je bil oni, ki je ta stroj naredil.

Enako v naravi!

(Konec.)

TABERNAKELJ MI JE RAJ.

Mati Elizabeta.

Zemlja solz in tuge polna,
še imaš za srca bolna
sreče in veselja kraj.
Kjer se večna luč vničuje,
Jezus noč in dan samuje,
tam, o tam imaš svoj raj.

Tamkaj ni vetrov pretečih, Tam prebiva vir vse sreče:
ni viharjev, blisk nosečih, srce rahlo in čuteče,
večnojasna je pomlad; ki pozna človeški rod.
tamkaj vedno solnce sije, Solza, ki na lice kane,
divno cvetje vedno klije, zablesti, a ne ostane,
tam rodi se tisoč nad. koj obriše jo Gospod.

Blaženstvo in dušna sreča
pred oltarjem se poveča,
mir povrne se nazaj.
Tu najlažje je živeti,
tu najslajše je umreti,
kjer je Jezus, tam je raj.

Kaj mi toraj sreča svetna,
kaj mi pota gladka cvetna,
kaj mi vseh sladkosti slaj?
Jezus le me osrečuje,
Jezus sam mi zadostuje,
tabernakelj mi je raj.

Nimam časa.

Fr. A. Š.

"Saj nimam časa v cerkev iti!" Tako sem slišal veliko slovenskih mater govoriti: "Nimam časa iti v nedeljo v cerkev k sv. maši!" Na vse načine si prizadevajo, kako bi se opravičile in vse križe in težave zberó skupaj, da bi dokazale, kako so nedolžne in pomilovanja vredne. Vprašal sem jih, kaj bo pa z vašimi otroci? "O, nič, otroke pa pošiljam vsako nedeljo v cerkev," mi je odgovorilo več slovenskih mater. Ravno tako so nekatere matere lahkomišeljne radi petka. Vsak katoličan se je dolžan v petek zdržati mesneih jedi. Toda nekatere naše matere pa pravijo, da v petek jesti meso sploh ni greh. In tako padajo iz greha v greh brez vsake misli, da bo treba enkrat umreti in stopiti pred ostrega Sodnika, pred katerim ne bo veljal noben izgovor. Dragá krščanska mati, ki praviš, da ni greh jesti v petek meso, ali ni makabejska mati s svojimi sedmerimi sinovi raje umrla, kakor bi pa prelomila zapoved? Ne

bilo bi treba njej in njenim sinovom trpeti grozne muke, če bi se le dotaknila in poskusila nekoliko jedit. Toda ne! Raje je videla umreti sedem svojih sinov, kakor bi pa prelomila postavo in žalila Boga. Ko so že bili vsi sinovi razun najmlajšega pomorjeni in ostal je še najmlajši, se je kralj obrnil k materi in ji svetoval, da bi pregovorila vsaj najmlajšega sina in mu tako ohranila življenje. Toda junaška mati se skloni k njemu in ga navdušuje in prosi naj bo stakoviten in slednjič tudi ona umrje mu čeniške smrti. Ve pa za grizlejša mesa v petek, ne samo enkrat, ampak velikokrat smrtno grešite in žalite Boga. Kako boste enkrat to svojo lahkomišelnost in nepokorščino do svete Cerkve obžalovale, toda bo prepozno. Kakšni bodo vaši otroci, ko jim dajete tako slabe zglede? Ostri Sodnik bi tirjal račun od tebe radi tvojih otrok. V neki naselbini sem vprašal malega dečka, če kaj hodi v cerkev? Odgovoril mi je, da je lansko leto šel vsako nedeljo in še večkrat med tednom. letos ga pa mama ne pusti. Kako grozna odgovornost za take matere! Tem veljajo Gospodove besede: "Gorje svetú zavoljo pohujšanja!" Pomislite matere, kam boste spravile svoje otroke s svojim slabim vzgledom. Kakor delate ve, tako bodo tudi oni delali. Ko bodo že davno trohnele vaše kosti, nikdo se ne bo več spomnil na vas, da ste kdaj živele, ali eno bo pa ostalo za vami, to je vaši slabí zgledi. Ti se bodo še vedno ponavljali na zemlji.

Pa boš morda rekla: "Kdo bi pa tako živel? Saj se lahko spokorim na zadnjo uro." Ali pa veš, da ti bo to mogoče? Vzemimo, da bo prišel k tvoji smrtni postelji duhovnik in se izpoveš svojih grehov. To boš storila le iz strahu pred peklom. To pa ni zadosti! Treba je tudi

resničnega kesanja in ljubezni do Boga. Kako boš pa imela ljubezen do Boga, katerega si celo življenje žalila in ga zaničevala? Toda krščanska mati, sedaj je čas pokoro delati in zato naredi trden sklep, da ne boš nikdar jedla in ne kuhala mesa v petek in na dneve, ob katerih sv. Cerkev zapoveduje zdržati se mesnih jedi. Sedaj skleni, da boš rada hodili v cer-

kev in to vsako nedeljo, da boš navajala tudi svoje otročiče, da bodo radi zahajali v cerkev. Kakor jih boš naučila, taki bodo potem. Dobro bode za tebe, ko boš že v grobu počivala in bo tvoja duša trpela v vicah, da bode se vsaj tuptam spomnil na te tvoj otrok in molil za tvojo ubogo dušo.

—o—

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

KARDINAL FARLEY UMRL.

Dne 17. septembra je umrl v New Yorku nadškof kardinal Farley v 77. letu svoje starosti.

Kardinal je bil eden izmed največjih mož katol. duhovščine sedanjega časa.

† Kardinal John Farley.

Njegov velikanski "ženij" je bil občudovanja vreden. Kdor je поблиžje poznal tega moža, ga je občudoval in spoštoval. Velikansk je napredek, kateri se je kazal po celi New Yorški nadškofiji za časa

njegove službe. Koliko je storil za povzdigo katoliških šol, za pomoč revežem, sirotam in bolnikom. Velikanska škofija, največja na svetu v največjem mestu, pa je bila urejena kakor morda nobena druga. Vse mesto ga je spoštovalo in čislalo. Ko se je pred leti vrnil iz Rima kot kardinal, priredilo mu je mesto sprejem, kakoršnega v Ameriki noben drugi mož ni doživel. Ljubili so ga katoličani, kakor protestantje, židje, vsi.

Za slovenski frančiškanski komisariat v Ameriki je bil on pravzaprav ustanovnik. Dal je začasno župnijo v Rockland Lake, kjer se je naredil prvi korak v dosego tega cilja. Pazno je zasledoval tudi naše delovanje in ga lani za desetletnico "Ave Maria" z lepim pismom potrdil in pohvalil.

Veliki mož naj v miru počiva!

V Pittsburgu, Pa. v slovenski cerkvi Mater božje bode 40 urna pobožnost 18. 19. in 20. oktobra. Vodal jo bode Very Rev. Benigen Snoj iz New Yorka.

V Bridgeport, Conn. so slovesno obhajali praznik farnega patrona "Povišanje sv. križa" v nedeljo dne 22 sept. Ta dan je bila tudi blagoslovljena nova slikarija v cerkvi. Cerkev je sedaj krasna stavba. Slikarska dela je za prav malo ceno mojstersko izvršil naš akademični slikar g. Ivan Gosar. — Slavnostni govornik pri tej priliki je bil Rev. A. Murn, O.F.M. iz So. Bethlehem.

Rev. Vitus Hribar, župnik irske cerkve Sv. Avgušтина v Barberton, O. je obhajal prvi teden v septembru svoj srebrni jubilej mašništva. — Rev. Vitus Hribar je ustanovitelj slovenske župnije sv. Vida v Cleveland, O. V Barberton deluje jako uspešno že deset let. — Iskrene častitke tudi od naše strani!

Newburg, Cleveland, O. — Prvo sv. obhajilo otrok iz okolice je bilo v nedeljo 1. septembra. 17 deklic in 15 dečkov je pristopilo prvič k mizi Gospodovi. Ti otroci so iz okolice Randale, Bedford in Brooklyn.

— Radi prevelikega števila otrok v katoliški slovenski šoli, spremeniti so morali dnevni šolski red v dva "šihita". Častitamo na tako krasnem napredku.

— Možko društvo Najsv. Imena zelo lepo napreduje. Dne 8. septembra je imelo svoje četrtno sv. obhajilo. Lepo je bilo videti vrsto mož pri mizi Gospodovi.

— Fair bodo imeli kakor vsako leto, in sicer bode okrog srede oktobra.

Sv. birma bode 11. novembra.

Cleveland, O. — Collinwood. — Obletnico smrti Rev. Smrekarja so obhajali dne 9. septembra.

— V šoli imajo letos 125 dečkov in 135 deklic.

Lorain, O. — Šola se je začela z lepo čredico 230 učencev. Skoro vsi slovenski stariši so poslali svoje otroke v katol. šolo, kar priča, kako dobro je šola urejena in da se stariši zavedajo, kako potrebna je otrokom kat. vzgoja.

— Društvo Brezm. Spočetja K. S. K. J. je priredilo piknik v korist cerkveni blagajni. Čistega dobička je bilo 202.93. Krasen vspeh!

— Obiskal je nasebino Rev. Vitus Hribar in imel dne 8. sept. prvo sv. mašo.

Rev. Alojzij Pirnat, slovenski župnik iz New Duluth Minn. nas je te dni obiskal v New Yorku in bil naš gost. Bil je tukaj na zelo važnem opravku.

V Indianapolis, Ind. je umrl ondotni škof Chatard, star 84 let. Predno je postal duhovnik je bil zdravnik.

V Rimu so z velikimi slovestnostmi odkrili soho "Kraljica miru", Kip stoji v posebni niši v cerkvi Santa Maria Maggiore. —

Cleveland, O. — Sv. Vid. — Birma je prestavljena na 3 novembra. —

— Hiša za častite sestre učiteljice je popolnoma popravljena in prenovljena.

— Mr. Alojzij Lah, naš dolgoletni naročnik in iskreni prijatelj, obhajal je 11. septembra svojo "srebrno" poroko. Naše iskrene častitke blagima zakonskima!

— Šola se je začela s prenapolnimi sobami. Stariši uvidevajo potrebo katoliške vzgoje!

Pater Zakrajšek je uničeval Slovensko Narodno Jednoto po W. Va., kriče rdečkarji po rdečih listih. — Cela Thomaška cerkev je pa lahko čula besede: "Jaz nika kor nisem proti Narodni Jednoti! Tudi proti Svobodomisljci nisem! Kdor je rdečkar, svobodomisljec — kam pak naj gre, kakor v Jednote, ki so njegove barve? Jaz trdim samo: sramota za katoličana! — če je v takih brezverskih, ali svobodomisljnih Jednotah. Katoličani iz takih jednot in društev ven! Edino mesto za katoličana je — katoliško društvo, katoliška Jednota! — Ali ni to pravilno? Ali ne mora odobravati teh besed vsak pаметen človek? Rdečkarji, če sem krivo govoril, izpričajte!

Važno za naročnike. — S prvim oktobrom stopi v veljavo nova poštna določba, po kateri se mora list vstaviti vsakemu naročniku, takoj ko mu poteče naročnina, ako takoj ne obnovi naročnine ali vsaj ne sporoči, da hoče ostati naročnik še dalje. Tej določbi seveda se mora ukloniti tudi naš list. Zato bomo v prihodnje vsaki mesec sproti naprej sporočali onim naročnikom, katerim naročnina poteče, da je o pravem času obnove, ali da nam vsaj sporoče, da vemo počakati.

DOPISI.

Ottawa, Ill. Prisrčno se Vam zahvaljujem za redno pošiljanje lista Ave Maria. V tem kratkem času, od kar sem naročen nanj, se mi je jako priljubil. Želim Vam sporočiti nekoliko novic iz naše naselbine. Tukaj smo obhajali 25. avgusta l. l. lepo slovesnost. Rev. P. Vencel Šolar, O.S.B. so nam blagoslovili zastavo društva S.D. št. 5. Zahvaljujem se častitemu gospodu na tem mestu za krasen govor, katerega so imeli ob tej priliki. Po sveti maši isti dan smo pa imeli piknik, kateri je dobro uspel.

Pozdrav! Vaš naročnik **Jos. Madic.**

New York, N. Y. Društvo Krščanskih Mater je priredilo dne 15. t. m. po cerkveni pobožnosti družinski večer v dvorani. Ker je bil ta dan praznik Žalostne Matere božje, ki je glavni društveni praznik K.M., je bilo pri sv. maši ob devetih skupno sv. obhajilo društvence. Društvenice so se pripravljale na ta slovesen dan s sedemdnevno na čast Ž.M.B., ki se je vršila vsak večer ob osmi uri v cerkvi. Priprosta in domača zabava zvečer se je prav dobro obnesla in je bilo res nekaj domačega in prijetnega ta večer, tako, da gotovo ni nikomur bilo žal, da se je te prireditve udeležil. Vsa čast našim vrlim materam, da so vse tako okusno in dobro pripravile. Osobito sta se veliko trudili tajnica Mrs. Mary Jazbec ter blagajničarka Mrs. Marg. Luteršek.

Pod vodstvom društvene predsednice Mrs. Fanny Burgar je cel odbor deloval skupno s sosestrami tako točno pri vsem, da zasluži našo prav posebno pohvalo.

K. Slovenska Kat. Jednota je v začetku tega meseca izposlovala za državo New York pravico poslovanja ali čarter. Dosedaj so newyorška društva poslovala brez oblastvenega dovoljenja in so imela od strani nekaterih "priznateljev" osobito zadnje čase razne sitnosti. Nemoremo se spominjati, kolikokrat so bila tožena in od raznih strani in se je begalo društvene člane, da bode vlada društva zatrla i. t. d. Toda učinek teh ovadustev je dosegel ravno nasprotno in katoliška društva Kranjsko Slovenske Kat. Jednote imajo sedaj svoj čarter! Za vsakega Slovenca je dobro in koristno, da je pri društvu zavarovan za slučaj bolezni in smrti: zato pa katoliški rojaki velikega New Yorka, pristopajte k tem društvom, ki spadajo k najbolj zanesljivi in najbogatejši slovenski organizaciji v Ameriki. Kdor bi želel pristopiti, naj se oglasi pri tajniku ali katerikoli članu, da ga na prihodnji društveni seji predlaga. Za društvo sv. Františka Seraf.

št. 46. K.S.K.J. je tajnik g. Josip Merčun, 323 E. 24 St. New York, N. Y. Tajnik društva sv. Jožefa K.S.K.J. je g. Gabriel Tas-sotti, 423 Throop Ave., Brooklyn, N.Y. in tajnica ženskega društva sv. Ane, šte. 106 K. S.K.J. je gospa Mary Ovca, 402 E. 83 St. New York, N. Y. Pri vseh teh društvih se sprejemajo člani in članice od 16. do 50. leta. Pojasnila daje drage volje tudi naše uredništvo. Kar oglasite se v naši pisarni na 67 E. 7. St.

Brooklyn, N. Y. Društvo Krščanskih Mater v Brooklynu priredj dne 29. septembra slično prireditev, kakor je bila v New Yorku, samo, da bodo v prizorili ob tej priliki slovenski otroci takozvani "Minstrel Show," kar še dosedaj ni bilo na slovenskem odru. Gotovo bode ta prireditev nekaj novega in zanimivega.

Slovensko dramatično in pevsko društvo "Danica" se je preosnovalo, kakor smo že zadnjič poročali v "Kat. izobraževalno društvo Danica", ki ostane ob enem tudi pevsko društvo. Dne 15. septembra je imela "Danica" svoj piknik, katerega se je udeležilo precej faranov slovenske brooklynske cerkvene občine. Toda lahko bi jih bilo še več. Vendar je uspeh zadovoljiv. Je pač bilo preveč za en dan, namreč obiskati piknik, potem se udeležiti zborovanja avstrijskih zatiranih narodov, katero se je vršilo v Carnegie Hall v New Yorku in potem še prireditev newyorškega materinega društva. Tako velikanske udeležbe vseh zatiranih avstrijskih slovanskih narodov še ni bilo, kar pomni zgodovina. Nad 5000 ljudi je bilo zbranih v velikanskih prostorih Carnegiejeve dvorane, kjer so dali Slovani duška svojim čutilom ob govorih zastopnikov in voditeljev Slovanov v Ameriki. Slovencev se je udeležilo te manifestacije nad sto. Na odru so bile zastopane naše Slovence v narodni noši in s slovensko zastavo. Ravno slovenska dekleta so bila, ki so rešila Slovincem čast in da so sploh vedeli, da smo tudi mi v New Yorku. Čast zavednim Slovenkam v New Yorku!

Dne 6. oktobra bode zopet jugoslovanska manifestacija za četrto vojno posojilo. Priprave se vrše. Takrat obvažimo, da smo složni in stopimo na plan kot dobri otroci plemenite matere Amerike!

Zadnje nedelje v oktobru pa priredi društvo sv. Františka krasno igro in potem prosto zabavo. Cela prireditev se bo vršila v slovenski dvorani na 62 St. Mark's Pl. Ker bo ta prireditev nudila obilo zabave, je pričakovati, da se je udeleže vsi zavedni newyorški rojaki. Podpirati pošteno in dobro društvo, je ple-

Družina vdove Sadar v Eveleth, Minn. (Glej dopis iz Eveletha v zadnji številki našega lista.)

menito delo in društveni odbor bo gotovo zelo hvaležen vsem, ki bodo ta dan posetili to krasno prireditev.

Letos bomo obhajali dve desetletnici v New Yorku. Velezaslužno in najbolj priljubljeno, kakor tudi najbolj izvežbano pevsko društvo "Domovina" bo praznovalo dne 17. novembra svoj desetletni jubilej. Prireditev se bo vršila v Arlington Hall na St. Marks Place. Dolžnost vseh newyorških Slovencev je, da počaste "Domovino" na ta dan in s tem damo svoje priznanje za plemenito delo, katero vrši že celo desetletje v naši naselbini Povsod, pri vseh slovenskih narodnih in dobroteljskih pokretilih je bila "Domovina" vedno prva in povspešila, da se je ta ali ona prireditev dobro obnesla. Sedaj je pa na nas vrsta, da se ji zato skažemo hvaležne.

Na praznik Brezmadežnega Spočetja pa obhajajo slovenska Marijina družba svojo desetletnico. Poleg slovesne tridnevnice, ki se bo vršila pred Marijinim praznikom, bodo naše mladenke priredile v nedeljo zvečer, dne 8. decembra krasno igro. Ni dvoma, da bo tudi ta prireditev, ki bo ob enem tudi desetletno praznovanje obstoja deklisike družbe, kateri se mora naša naselbina za marsikak napredek zahvaliti, dobro obiskana. Povsod, pri vseh narodnih prireditvah nastopajo naše mladenke in delajo slovenski naselbini čast! Spominimo se samo na parado Jugoslavije dne 4. julija l. l. Da bodo pa čitne naše mladenke še v bodoče in še z večjim pogumom nastopale, dajmo jim samo to priznanje, da se udeležimo njih desetletnice kar največ mogoče množično.

Slovensko godbo smo ustanovili v New Yorku. Ali je to kaj novega? Prav nič novega! To je menda že tretja slovenska godba, ki se je ustanovila v New Yorku. Dve prejšnji sta propadli. Vzroki so bili silno različni. Toda od sedanje godbe pa imamo upanje na najboljši uspeh in trajen obstoj. Godba se je sestavila iz mož in fantov, kateri so v resnici navdušeni za napredek in izobrazbo. Sedaj se ni več bati, da bi godba prenehala; kajti sestavila se je na dobro začrtanih pravilih, katera nam zagotavljajo, da bo godba uspevala. Vsak Slovenec lahko pristopi k godbi, če ima talent zato. Pristopnine ni nobene. Želeti bi pa bilo več ustanovnih članov, katerim bo slovenska godba vedno hvaležna, če pristopijo kot taki in darujejo za nakup godbenega orodja enkrat za vselej po \$10.00. Dosedaj se je že priglasilo osem radodarnih plemenitih src, ki so pristopili kot ustanovniki. Bog jih naj živi! Sprejemajo se tudi podporni člani, ki plačajo na leto po \$2.00 za sklad in popravilo instrumentov. Slovenska godba ima namen širiti izobrazbo in gojiti medsebojno vez med Slovenci v New Yorku. Igrala bo na zahtevo pri vseh slovenskih prireditvah v Greater New Yorku, kjerkoli jo bodo najeli.

New York. Naše društvo Najsv. Imena je imelo svoje četrletno skupno obhajilo na praznik Marijinega rojstva. Po sv. maši je bil skupni zajutrek v dvorani in na to se. Poleg drugih sklepov se je bil tudi naslednji,

da priredi društvo **Silvesterov večer** v cerkveni dvorani.

Brooklyn, N. Y. Naša cerkvena društva "Mož Najsv. Imena" in "Krščanskih mater", imeli sta svoje četrtno sv. obhajilo v septembru vsako na svojo določeno nedeljo. Oba društva sta imela skupno sv. obhajilo pri slov.

službi bovj ob četrtni na enjast. Oba društva sta bila skoraj polnoštevilno zastopana. Pri sejah so se sklenile važne zadeve. — Rojaki in rojakinje, pristopajte k tem lepim društvom. — Oba društva bosta skupno pristopili v klub "Danica", kar je velike važnosti za prihodnost naše naselbine.

— O —

NAŠ STRICEK

Dragi Malčeki: —

Najprej vas prav srčkano pozdravim, ko vas gledam zopet v šolskih klopeh. Zelo sem žalosten, da sem moral prenehati z "Ma-

li Ave Maria" kot posebnim listom. Vendar imamo "war times". Ravno sem dobil od strica Sama pismo, ki mi sporoča, da moram s papirjem kolikor mogoče varčevati, da naj za čas vojske vstavimo vse tiskovine, ki niso neobhodno potrebne in pri potrebnih pa se naj omejimo, s kolikor mogoče malo obliko.

To sem pa Stricu Samu prav rad obljubil.

Tako vas danes nagovorim tukaj v tej prilogi.

Kajne, dragi otroci, da boste letos posebno, posebno pridni, da se boste rad in veliko učili. Naši vojaki "over there" bodo storili "their bit" in delajo tako

izvrstno, da se cel svet veseli. Vi, otroci, ki ste pa v "School trenches" — to je "benches," boste pa tudi vsi naredili "your bit." Kaj? Na delo toraj!

Kaj pa "Thrift Stamps" in "War Savings Stamps" — ali ste bili kaj pridni v tem? — Upam, da ste slovenski Amerikanci bili prvi in najpridnejši.

In sedaj bode "Liberty Loan Drive". Kaj boste pa tukaj kaj storili? Will you sell Liberty Bonds?

Surely!

Dobro! Vsak, kdor bode prodal le enega, naj meni sporoči. Kdor jih bode prodal največ, bode dobil od mene štiri "Thrift Stamps." Kaj pa pisali mi boste letos kake dopise? Kajne da boste?

Vsak mesec v drugi številki Ave Maria boste imeli svojo prilogo in za to prilogo prosim — dopisov!

Toraj, otroci, ne pozabite letos na svojega

Strička.